

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D'AVISOS Y NOTICIAS

Any XII

Reus Diumenge 23 de Maig de 1897

Núm. 3.274

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes.	Pes.
a províncies trimestre.	370
Extranjer y Ultramar.	
Autunets, à preus convencionals.	

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en les principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Malloré, carrer Juncal, 6.
No's retornan los originals encara que no's publicuin.

Centro vitícola del Vallés

Arboricultors, Viticultors y Propietaris en general

Destrucció completa de tots los insectes paràssits ó vegetals que perturben lo bon desenrotlllo de las VI-nyas y Arbres fruyters.

SULFURA L.--Patent Joan Jarrijou.

Destrucció radical del Oldium, Black-Rot, Antracnosis, Piral, Altisa en las vinyas y la Oruga, Negrilla, Cuchs, Polls etc. en los fruyters.

EXIT SEGUR Y GARANTIT.

Demàrinse los Prospectos que s'envian gratis, á

VIUDA Y NEBOT DE ANTON DELMAS

DIRECCIÓN GENERAL

Ponent 61

SUB-DIRECCIÓN

Mar 46

BARCELONA | VALENCIA

CASA FUNDADA EN 1860

Representant en la província de Tarragona: DON PERE FABREGAS.--Tarragona.

• SE • RETRATA •
TOTS LOS DIAS, FESTIUS Y
'LS LABORABLES A PE-
TICIO.

NOVASFOTOGRA-
FIAS EN CO-
LORS. OPERA tots
LOS DIUMENGESEN.

TORRES, FOTOGRAFO
Passeig de Mata, 12,

R E U S

días de despalg tots los festius

Subasta voluntaria

de la casa número 62, del carrer segon del Roser d'aquesta ciutat, per preu de 2750 pessetas, la que tindrà lloc á las deu del matí del dia 29 de Maig d'aquest any en la Notaría de D. Pere Roll, qui informarà del plech de condicions y documentació

SECCIÓ DOCTRINAL

Fugim per la tangent!

Al redactor P. de R.
de Lo Teatro Catalá.

Te rehó, y no hem pas d'esgatimarli, l'apreciat company P. de R. de Lo Teatro Catalá de Barcelona, el batejar lo seu article de polémica ab lo sòtscrit, «Fugir per la tangent».

No altra cosa m' proposava en l'article anterior, «Lo dit à la llarga», ni altre m' proposo ab aquest.

Una polémica, encara que amistosa, entre companys que estiman de bò debó á Catalunya, per qui es lo tres de terra de més valua de tot lo mon, com per un bon fill la seva mare es la dona més bona y virtuosa, ha de disgustar, per forsa, als respectius lectors dels periódichs en que redactin.

Es més, mirancho baix un altre punt de vista, aquell en que creu lo senyor P. de R. que jo havia d'encaminar la conversa, m' trobo que, mentres ell no

corre perill d'entrabancarse en las ideas que brollin de son cervell, poguen així consignarlas primer en las cuartillas y després en son periódich, en mi tot son entrebanchs y dificultats; la meva pensa ovira que l'èficit d'accio en que pot desenvolilar las idees que concebia es tant reduint, que ni disressantllas ab traço de foraster, moltas d'ellas podrían passar la ràtlla del perimetre que las apresona.

Y no es pas lo consell de Redacció qui 'm tanca en lo círcul viciós descrit: es lo Gobern, que creyent tal vegada per article de fé, tot lo que 'ls patrioteros de Madrid nos han dit als regionalistas y en particular allò de locos, ha transmés ordres serias de que no se 'ns tragi 'ls olls de demunt y á la primera bitlla que fem, que se 'ns engavíhi.

Ja veu, donchs, l'articulista en quinas condicions hauria de seguir la polémica.

Creu que n'podria sortir ayros?

Li sembla que sense poguer fundar en rahons sólidas los arguments que alegar puguis, arribaràs á convencer al més insignificant enemic?

Pero tal vegada 'm sortirà vosté que era avans del primer suelto quan jo havia de tenir en compte aquelles consideracions y ne avuy; tal vegada (y consti que no més son suposicions) creuria que si las alego era es no més que per fugir per la tangent (més fora de lo que hi estich) y tal vegada fins sortirà cantant victoria, com surt en son darrer article ensenyantme (cap viu caixistas que després de la s vé una e y no una a) la manera que s'escriví ensenyament (era senyors caixistas darrera de la s hi segueix una a, no hi posin una e com l' altra dia), després de reconéixer per altra part, talent è intenció periodística, bonas qualitats de que per cert no estich adornat y que 'm fan donar á vosté moltas mercés, per la sinceritat en que crech, me las atribueix.

¡Oh! y més mercés encara perque en la ditxosa E aquella del ensenyament, en part ho atribueix á una errada, com era efectivament y que per desgracia anava ben acompañada d'altres.

Torném á la cuestió. Pero com no vull que d' aquella manera pensés, concentrant tot lo mes possible los conceptes, nego que entre 'ls fanàticxs me coloqués, y entro de plé si, dins las ideas que professa l' articulista al apreciar la conducta dels catalanistas, com no vaig regoneir que la prempsa seria de Catalunya no donés importancia á las arbitrarries suspensions de La Renaixensa y Lo Regionalista de la manera seca en que m' ho atribueix, puig bé prou sab l'apreciat company, que á Catalunya això de la prempsa es un monopoli explotat únicament

per los càciks dels partits que eren las actas de representants dels pobles.

Creu que dech desfer la certesa de que sian comedias las Assambleas anyals? donchs bé, per això no cal ingenier.

Lo regionalisme tots sabem que apesar de naixer en l'individuo es menester que se 'l fassi despertar: los travalls que á aqueix si conduheixen no son pas las Assambleas, sino la propaganda y com aquellas, per ara, la principal causa, es la de regularizar y afirmar tant sanas doctrinas en un programa, no cal, hi sobra tot l'apparat.

Voi que rebati la afirmació de que alguns colocan à Catalunya, fora d'Espanya.

Primerament hem de saber si considera Espanya com á Estat o com á nació, donchs sent Catalunya també, y si no-hores ho ha sigut, una nació, necessàriament pera distingir de dos coses iguals una sola, se necessita la separació.

Tampoch hem de negar que 'ls coros de Clavé han lograt simpatias pera 'ls catalanistas; pero, ahont? en las regions germanas, allí shont també s'hi acarician las regeneradoras ideas de pàtrias oprimides, perque convé distingir que català y catalanista no enclou un mateix significat.

Lo Teatre Català no l'ha mort cap autor á nostre entendre perque pera sostenir-se n'hi havia prou ab les obras que ja tenia de repertori. Creure lo contrari es sentar plassa d'ignorant y mon contrincant no ho es gens.

Y acaba l'ramellet d'arguments que aném contestant, y á son judici era oportú lo controvertir, en dos que son massa sapiguils y que jo accepto en la petita esmena, en un d'ells, de que no cal que sia al costat de la castellana, la instrucció oficial de la llengua catalana, pera que 'ls catalans l'aprenguin y al aprenderla, naixi d'aquella instrucció un numeros estol de catalanistas. No faltarà mes que 'ls catalans al coneixer la seva historia veritable (?) no estimessin mes á la seva pàtria: allavors si que de catalanistes fanàticxs ó no fanàticxs ni en llum de ganxo se'n trobarian.

Posemhi també nosaltres punt final, aclarint, que un suelto ó un article que 's comenta, no sempre's fa per lo que diu, sino per lo que 's llegeix entre línées, apesar de que las intencions la ley no las condempnisi.

Los que podem donar una quartilla á las caixas, som mes exigents.

FRANCESC COLOM ESCODA.

RETALL

Tots aquells que ab sentiment regionalista hem anat seguit desde Catalunya la campanya de Cuba, no hem duplat ni un sol moment de que, de deixar-se travallar ab libertat al general Martinez Campos, fa mols y mols mssos que s'haurià acabat aquella tramenda guerra colonial. estalvianse moltissim diners y sobretot, això es lo principal, rius de sanch de la Peninsula y de la gran Antilla. Que 'l general Martinez Campos hi va veure clar molt avants que 'l govern, puig los fets á l' altre banda del mar y 'l mateix govern han vingut á dirlo, ho sap tothom á Espanya; com saben tots los regionalistes de Catalunya que La Renaixensa, desde l'comensament de la guerra de Cuba, quan no hi havia diari que no recriminés al senyor Martinez Campos per la seva política, ella sola estava resoltament al seu costat ab tot y havér sigut motejada de filibusteria; presisament perque, sentint La Renaixensa un amor intens y fondament arrelat á la regió nadiva, comprenia més que 'ls politichs descansats que més que ab las armas de la guerra s'apagan las aspiracions extremes d'un poble adolorit obrint los brassos al efecte veritable y deiant que cada regió, sense rompre 'ls llaços del Estat, prenga lo propi color y visca á la seva manera natural y governi sa vida interior per medi dels seus homes.

Nos ha acudit aquest recort avuy per trobar-se 'l general Martinez Campos á Catalunya y 'l consignem

y prou; perque no es lo nostre desitj fer mèrits devant del nostre hoste barceloní, que de segur per desconéixel no sent cap simpatia per lo regionalisme de Catalunya.

Més si no's mou en aquets moments lo pecat del orgull per haver coincidit ab las ideas del general Martinez Campos ó per que ell hagi coincidit a' las nostres, sobretot quan s' ha tingut de doblegar devant d' elles lo superbiós senyor Cánovas, hem de confessar que sentim lo pecat de la enveja envers totas aquellas personas de Catalunya que per las seves amistats particulars se trobarán en lo cas de poder parlar familiarment ab lo senyor Martinez Campos de las cosas d' aquesta terra.

Si estessem nosaltres en lo lloch d' aquets catalans creyém, donat lo sentit práctich d' el senyor Martinez Campos, que no's costerà gayre de convèncel de la nostra honrada al defensar las ideas catalapíssimas; de que aném no á destruir l' Estat, sino á afirmar y enrobustir las entigas nacionalitats que l' forman y, sobre tot, lo convenceram de que l' regionalisme català no es lo que yo'en fer veure mols dels politichs de Madrid per seguir esplotant la vida de Catalunya. Yl senyor Martinez Campos que coneix la historia de tot Espanya s' persuadiría de que, abtot y ser regionalista Catalunye, dintre de la corona aragonesa no va prenere may separarse de dita corona....

Més se li parlará al senyor Martinez Campos d' aquestas cosas? Se li dirá que ha crescut últimament d' una manera prodigiosa l' catalanisme en lo nostre Príncipat? Se li dirá lo que ha passat a Girena, lo que ha passat darrerament al Ateneo? Se li dirá que més o menos concreta, més ó menos desenrollada y fixa la idea del regionalisme s' ha ficit per tots lo recons de Catalunya? Se li dirá que no hi ha corporació, que no hi ha societat, que no hi ha diari, tant a Barcelona com a fora, shont no hi hagi qui sia regionalista?

Fins alguns que li parlarán ho serán també. Pero, gosarán aquets manifestarse tal com son devant del general Martinez Campos?

LA GUERRA GRECO-TURCA

Lord Salisbury ha declarat en un discurs que «es inadmissible que un territori cristian li sigui arrebatat a un Estat cristian pera esser sotmés al govern del sultà.»

Esla demostració oficial de que Europa te l' ferm propòsit de no deixar als turcs apoderarse de la Tessa-

lia; s'era complerta la voluntat d' Europa?

Desde l' principi de la crisiis oriental, quantes vegadas ja hem vist resultats contraris á las voluntats!

No obstant, aquesta manifestació de lord Salisbury no careix de cert significat si s' te en compte que l' noble lord no professa més que mitjà apreci pera ab los grechs desde que aquets s' han tornat desgraciats.

Se tenen alguns motius pera suposar que avans de la guerra, lo govern d' Atenas sostenia excelents relacions ab lo gabinet de Londres, que aquest l' apoyava fomentava en sa valerosa iniciativa á favor dels cristians cretencs contra l' sultà, degollador dels cristians d' Armenia.

Se deya que si finalment s' havia deixat Grecia portar à la guerra, es pérque Inglaterra li havia promés no deixarla aislada y sens aussili, devant al Goliath otomà.

Gran fou döch la sorpresa, quan després del fracàs decisiu del exèrcit del *Diadiscos* á Larissa, se sentí a lord Salisbury tirar la primera pedra als vensuts ab un desvergonyiment sens igual.

Los grechs, segons lo lord, eran uns verdaders bojos, dignes de portar camisa de forsa; s' havien tirat voluntariament al abisme tant pitjor pera ell! Aquest sermó de mestre d' escola el deixeble que s' ofega semblá de molt mal gust, y tota la prempsa testigué conforme en reconeixer que lord Salisbury, mudava de criteri. Després d' haver ultratjat al sultà, li feya mil monades.

Inglaterra ha adulat sempre als vencedors, i s'igual quins hagin sigut aquells!

Avuy continúa lord Salisbury essent severíssim pera ab los pobres grechs. Declara sens parar que han de pagar durament sa falta. No obstant, apropi del punt essencial, lo relativi á Tesalia, aboga per ells; se resisteix á la idea d' un desmembrament de la patria helénica per los turcs. Es sentiment de lo just? Es generositat pera ab lo débil? Es lo respecte del dret de las nacionalitats? ¡Cái!

John Buil no coneix semblants delicadesas.

¿Quina autoritat, quina forsa ha fet girar, döch, novament la veleta britànica?

Totas las informacions confirmen que l' armistici se deu á la enèrgica intervenció del cesar prop del sultà.

Desde l' moment en que ampara als grechs un auxiliar poderós, lo que del govern britànic considera que aquets no son ja tan despreciables, que recobran algun valor y no 'ls condempa despiadadament á mort.

Sols una potència podia ferli soltar presa á Turquia; era Russia, que posseix sobre l' sultà, desde la guerra de 1877, una hipoteca de varis centenars de millions. La indemnitat de guerra, estipulada per lo tractat de San Stefano y no abrogat per lo tractat de Berlin, puja á 800 millions. No ha sigut pagada, com es de suposar, en los plazos exigibles. La Sublime Puerta ha satisfet de quan en quan alguns millions, que Russia li ha fet pagar pera pera evitar la prescripció. La major part de la suma es deguda encara; pot lo cesar exigirla d' un dia á altre. Se mostra l' sultà massa atrabiliari pera ab los grechs y li dirán los russos: «Aquests 230 millions que exigiu del govern d' Atenas vos los entregareu inmediatament sens retenerse un duro, y si exigiu la Tesalia, os invitarem á entregarnos, sens demora, en lliures turcas, lo saldo del crèdit que alcansém del imperi otomà.»

Jútis del efecte y de la eficacia d' aquesta amenassa de carácter financier; amenassa, arruina la combinació del sindicat turch alemany, que prengué la guerra com á destach, esperent treure de la mateixa una magnífica jugada de Bolsa.

Tocar á la caixa; heus aquí l' únic medi de ferlos soltar presa als turcs.

Per ora, tot indica que Russia acaba d' emplear equest medi.

ANTOINE.

CRÓNICA REGIONAL

OBSERVACIONS METEOROLÓGICAS del dia 22 de Maig de 1897

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d' obser-vacio	BARÒMETRE aneroides	GRAU d' humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER-par-ticular
9 m. 3 t.	765 748	87 87	0'0	3'	Nuvol	

HORAS d' obser-vacio	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS		
	Maxima	Minim.	Term. tipo		direccio	classe	can
9 m. 3 t.	Sol... 34 Sombra 23	11 19	18 19	0:	Cumul	0'5	1'7

A Madrid hi regna una atmòsfera ben caldejada.

Se ven que aquest any no tot han de ser paraules en lo Congrés y Senat y s' han de repartir bofetadas.

Lo debut no pot tenir més atractiu.

Un Ministre contra un senyor Senador.

¿Qui' ls seguirà?

Nos sembla que no triguerem gayres dias en sapi-guerho: lo mal de la valentia es bastant encomanadís.

Notable baix tots conceptes resulta l' número ex-

traordinari que ahir doná á la estampa la redacció de *Lo Teatro Regional* en just sentiment de simpatia per son redactor-fundador En Joseph Ximeno Planas, condemnat per lo Tribunal Suprem en lo judici de quella que contra ell instá l' autor dramàtic D. Anton Ferrer y Codina, qui considera injuriosas algunes paraules fortes empleades pel Sr. Ximeno en la critica de la célebre y també desgraciada producció «La Superinta».

Coloboran en lo número extraordinari de *Lo Teatro Regional* molts dels escriptors de la nostra terra y s' hi publica á la primera plana l' retrato de nostre simpàtic company y en las del centre los de sos dos defensors l' aplaudit autor dramàtic D. Conrat Roure y l' del malaguanyat en Joseph Feliu y Codina.

Lo preu de dit número ha augmentat no mes que 5 céntims y la cantitat que reddituhi sa venda, s' entrega á la familia del Sr. Ximeno.

Enviém nostra enhorabona á la redacció de la popular revista teatral, que tant bé ha sapigut honurar lo nom de la persona á qui un autor no molt escrupulos portá als bancs dels criminals y li doném també per la idea benèfica que eu ell persegueix.

Lo recaudat en lo dia d' ahir en la Administració de Consums per diferentas espècies, puja la cantitat de pessetas 904'14.

Aquesta tarda hi haurá tiro de colom en las espas-yesas platjas de Salou.

La Junta de la «Juventud Republicana» del Centro Autonomista ha tingut la fina atenció d' invitarnos á la vellada política literaria que aquesta nit, á las nou, tindrà lloch en lo saló d' actes de dita societat.

En lo teatre de la societat «Juventud Reusense», aquesta nit la companyia d' aficionats que hi actua posará en escena lo drama «El Arcediano de San Gil» y l' juguet comich «Campi qui pugui», per lo mateix ordre.

Després de la funció s' organizará un ball en obsequi al bell sexe amenistat per la banda de música que porta l' mateix títol de la societat.

La redacció de nostre bon y ferm company *La Veu de Catalunya* ha tingut la deferència d' enviarnos, degudament encuadrada l' obra «Memorias del Compte d' Urgell» que acaba de donar per folletí, arreglada á la ortografia actual per un dels seus companys de redacció.

Agrabim molt l' envio.

Avuy á las 12 del mitjdia y á dos cuarts de deu de la nit tindrán lloch en lo Gran Cafè de Paris dos concerts baix un bon escollit programa.

Llegim en *La Correspondencia de España*:

«Policia Judicial.—Un servei de molta importància s' acaba de dur á cap per aquest cos havent agafat al súbdit italià anomenat Peitro Baldetti di Santí, anarquista dels més perillosos, refugiat al amparo d' una comunitat religiosa pèra evadire de la persecució del govern d' Italia, quina reclamació s' feu aquell ministeri d' Estat.

Al efecte; secundant las instruccions reservadas del senyor-president d' aquesta Audiència, lo coronel quefe del mateix senyor Puente disposá, entre autres serveis, que l' agent don Argimire Blay anés á Barcelona pera buscar son parader, logrant després d' alguns dies á aquella ciutat y a Sant Boi obtindre la seguretat de que l' anarquista reclamat estava amagat, ab lo pretext de fer lo noviciat en un establiment d' aliats.

La detenció ha tingut lloch pels agents senyors Blay, Fernandez Cabo y segon quefe don Laureá Diaz.

Avuy de 9 á 11 de la nit tindrà lloch en lo Gran Cafè d' Espanya un concert amenistat per lo quinteto d' aquesta ciutat baix lo següent programa:

«Las Mujeres», (Polka), Giménez.

«Pame de Pique», (Ouverture), Suppé.

«Les Veilleurs de mist», Welly.

«Carmen», Bizet.

«Lune de miel» (walses), Valdteuffel.

A Tarragona s' ha descubert últimament una ara voltiva romana, en los desmonts que s' estan fent entre los carrers de Fortuny y Reding. Dita ara, de marbre blanch, mideix 0,10 m. de llarg; 0,10 d' ample, y 0,09 de gruix. Porta la següent inscripció, ab hermosas lletres del segle II, altas 0,25 m.

PHILETUS MVMMIOR

EX VOTO

Philetus Mummior (um), ex voto: això es, presentala de Fileto sirvent (?) dels Mumios.

En lo lloch shont s' ha trobat aqueix epígrafe s' hi descubriren fa alguns anys fragments d' estàtua, y lápidas pertanyents, se creu, als temples de Venus y Minerva, esclavats en lo recinte de las *Thermas* y del *Gimnasi* romans. Demostran aquesta suposició la troballa de restos de murs dividits en compartiments quadrangulars recuberts de ciment y primas lloses de marbre del país, lo qual se creu formaren part de las *Thermas*.

Malaguanyadament tot s' ha destruit al ferse l' desmont, haventse recullit pel diligent quefe del Museu Arqueològich senyor del Arco algunos fragments del formigó duríssim que formava l' paviment, algunas llosas de marbre y restos d' un mosaic format ab tesselas blancas y blavas. Queda encara per desmontar un terreno, shont s' hi guarda un mosaic de regular extensió. Suposém que s' farà lo possible pera salvarlo y trasladarlo al Museu Arqueològich, encara que pocas esperances podém tenir en vista de la indiferència que en las esferes oficiales regna pera tot lo que no sia acontentar á cacichs y fomentar las miséries de la política menuda.

Bibliografia

Colecció Selecta Catalana

S'ha publicat lo primer volum d'aquesta biblioteca de la terra, titulat «Quadros» y original del festiu y reputat escriptor N' Emili Vilanova.

L'exemplar consta de 116 planas y's vent al preu de dos rals en la administració d'aquest periòdic.

Patria y Región

La obra del notable escriptor regionalista gallego Salvador Golpe, «Patria y Región», se troba en aquesta Administració, al preu de 3 pessetas l'exemplar.

SECCIO OFICIAL

Registre civil

del dia 21 de Maig de 1897

Naixements

Maria Alberich Olivé, de Domingo y María. — Sebastià Sardá Llauradó, de Joan A Dolors, Cap.

Matrimonis

Anton Roig Esteve, 44 anys, S. Lluís, 21. — Francisco Barceló Gesalí, 15 mesos, S. Lluís, 56.

Matadero Públich

Bestiars sacrificats pera l'consum en lo dia d'ahir

Classe	Nº	Kilos.	Satisfet	Pts. Cts.
Bous	1	193'400	38'68	
Badellas	1	149'800	29'96	
Bens	54	877'	175'40	
Cabrits	201	15'800	3'16	
Tocinos	11	724'500	159'39	
			406'59	
Desputllas de bestiar de llana y pel			18'75	
Total adeudo			425'34	

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Basili.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de la Purissima Sanch

Continúa l'Mes de Maria que's diu tots los días á dos quarts de set durant la santa missa.

Administració del Santuari de Nostra Senyora

Misericordia

Se participa als devots de la Verge y al públic en general que's han posat á la venda las novas estampas litogràfiques iluminadas de Nostra Senyora de Misericordia y son camari, en lo mateix Santuari y en les tendas de la Viuda Puig y Viuda Sanromà. Solas se venen al preu de 250 pessetas y ab cristall y march daurat á 10'50 y 12'50 segons los tamanyos.

Religiosas Clarisas de la Divina Providencia

Lo dilluns, celebrarán la festa de sa excelsa Patrona, la Verge de la Divina Providencia, ab ofici solemne á dos cuarts de deu; lo panegírich está á càrrec del Rt. Dr. D. Isidro Gomá Ecónom de Montbrió. Per la tarde á las 6 s'honorarà á la Verge ab un solemne Trissagi Marià procedit dels goigs de la mateixa.

Parroquia de Sant Francesch

Continúa la funció del mes de Maria.—Avuy á dos cuarts de vuit del matí tindrà lloc la Comunió general en Ntra. Sra. dels Dolors y á dos cuarts de 5 de la tarde la funció mensual acostumada. A dos cuarts de 7 de la tarde la del mes de Maria en la que predicará lo Rt. Cura Párroco y's farà la oferta de la flor per las noyetas.

Lo dilluns pròxim se començaran las 40 Horas las que's acabarán lo dia de la Assenció del Senyor ab sermó que predicarà lo Rt. Pare Joseph Videllet de la Companyia de Jesús: se dirán missas á las 10 y á las 11 y á la tarde Completas y Trissagi ademés dels exercicis del mes de Maria.

Parroquia de S. Joan Batista (Providencia)

Continúan durant la Missa de las vuit los exercicis del mes de Maria.

Sant de demà.—Sant Robustinià.

SECCIO COMERCIAL

Moviment del port de Tarragona

Entrades del dia 21

De Bilbao en 26 dias, v. «Cabo Espartel», de 1.249 ts., ab varis efectes, consignat á D. Mariàn Peres.

De Cete en un dia, v. «Correlo de Cartagena», ab bocoyys buysts, consignat als Srs. Vinda y Nebot de P. Ferrer y Mary.

De València en 14 horas, v. «Cervantes», de 412 ts., ab varis efectes, consignat, á D. Joseph M. Ricomà.

De Mazarrón en 21 dias, bal. «Victoria», de 41 to-

neladas, ab varis efectes, consignat a D. Joseph María Ricomà.

Despatxadas

Pera Marsella, v. «Cabo Espartel», ab carga general.

Pera Genova, v. «Uniona», ab carga general.

Pera Barcelona, v. «Cervantes», ab carga general.

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á les 4 de la tarde d'ahir:

Interior	64'30	Frances	17'
Exterior	78'80	Colonial	
Amortisable	'	Cubas 1886	94'75
Aduanas	'	Cubas 1890	78'50
Norts	23'20	Obs. 6 0 0 Fransa	94'75
Exterior París	61'40	Obs. 3 0 0 »	52'12
París	30'	Londres	32'65

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y Paris, Valors, Cupons y compra de monedes d'or y bitllets de tots los països.

BOLSI DE REUS

Cotisacions realitzades en lo dia d'ahir á Barcelona facilitades per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	68'25	Frances	17'
Exterior	88'82	Cubas vellas	94'75
Colonial	'	Cubas novas	78'63
Norts	93'10	Aduanas	95'87
Obligacions Almansa	80'87	Obliga. 3 0 0 Fransas	53'25

PARÍS

Exterior 61'22 Norts . . . . .

GIROS

Paris . . . . . Londres . . . . . 32'65

Cambis corrents en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per os corredors de comers D. Joan V. Illes, D. Joan Llauradó Prats y D. Joan V. Illes Vallduví.

Londres 90 d/f. 00'00 diner 8 d/fv. 00'00
Paris 8 d/fv. 00'00 Marsella 00'00

VALORS LOCALS DINER PAPER. OPER.

ACCIONS	010	010	010
Gas Reusense	850	0	0
Industrial Harinera	600	0	0
Banca de Reus	500	0	0
Manufactura de Algodon	100	0	0
C. Reusense de Tranvias, privilegiadas al 5 per cent.	415	0	0

ANUNCIS PARTICULARS

EL ALBA

En virtut de las ordes emanadas del M. I. Sr. Gobernador Civil d'aquesta província, se notifica á tots los senyors socis que'l dia 23 del actual á les 4 de la tarde, se serveixin acudir als salons de dita Societat al objecte de celebrar una reunió general, solicitada per variis individuos de la mateixa.

Reus 16 Maig 1897.—Lo Secretari de torn, Pau Borrell.

TELEGRAMAS

Madrid 21.

Lo senyor Cánovas ha manifestat que te noticia oficial de que'l Senat de Washington aproba la proposició Morgan, referent al regoneixement de la beligerancia en la cuestió de Cuba, declarant á la vegada, que 'ls Estats Units guardarà extreta neutralitat.

—Al suspender la sessió del Senat ha ocorregut un incident desagradable dels que se'n han originat pochs.

Lo ministre d'Estat havia contestat en la sessió á las preguntes que li feren lo general Pando y'l senyor Romero Girón sobre'l telegramà del regoneixement de la beligerancia en lo Senat americà y al suspender la sessió se trobaren en una de las portes de lo sortida del saló de sessions lo general Pando, lo ministre d'Estat y'l senyor Comas.

Los que presencien la escena diuen que'l general Pando deya comentant lo succès:

—Tot això son efectes de la debilitat y cobardia dels governs.

—Mes bé dirà V., agregá'l ministre d'Estat, consecuencia de las intemperancies de Sagasta y autres amichs seus.

—Si es així ó no, digué'l senyor Comas, lo discutirém allí dintre (aludint al Saló de Sessions).

—Ho discutirém, reposá'l senyor duc de Tetuán, pero consti que no accepto llisons de ningú.

—Ni jo tampoch, replicá'l senyor Comas.

No se sab si digneren algunes altres paraulas entre abdós senyors. Sigui'l que sigui lo ministre d'Estat

que's manifestà contrariat durant tota la tarda per las notícies sobre la actitud dels Estats Units, va perdre la calma y aplicá al Sr. Comas una forta bofetada.

La confusió que's produí fou espontosa.

Tothom s'arremolinà en lo lloc ahont havia ocorregut l'incident, dominant en los ànims la censura més categòrica del acte de violència executat per lo ministre.

Lo Sr. Comas volgué rebutjar la agresió del ministre, llençantse sobre aquest, però'l general Pando 'i subiectà fortemet y l'hi impedí.

No obstant, lo fill del Sr. Comas, que era prop, se llençà sobre'l duch de Tetuán y li enfonsà'l sombrero fins al coll d'un fort cop de puny, y hauria repetit la agresió si'l senador Sr. Rivera y altres no ho hagués-sin impedit.

Subjectaren al Sr. duch de Tetuán los ministres de la Guerra, Marina y Gracia y Justicia y variis senadors amichs, fins conseguir que's calmés, dirigintse 'ls quatre consellers al despaig que 'ls ministres tenen en lo Senat.

—Deixeulo, deya'l Sr. Comas, y afegia, lo mateix que'l seu fill, frases injuriosas contra'l agressor.

—En lo ministeri d'Estat s'ha rebut aquest matí lo següent telegrama de Washington:

«Lo ministre d'Espanya al ministre d'Estat.

La proposició presentada pels elements conservadors del Senat pera que la proposició Morgan anés al comité de Negocios estrangers, fou rebutjada per 33 vots contra 18.—Dupuy».

—També s'ha rebut aquest matí el següent telegrama:

«Washington 21.—Lo ministre d'Espanya al ministre d'Estat:

Lo Senat ha aprobat la proposició Morgan per 23 vots contra 13.

La Cambra de diputats ha votat lo crèdit d'auxili y desetxat una eminència presentada relativa á la beligerancia.—Dupuy».

Madrid 22.

En la reunió celebrada per lo Sr. Sagasta ab lo senyor Elduayen, segons s'assegura, lo que se del partit liberal demandà una satisfacció amplissima pera la minoria.

Sembra que'l Sr. Elduayen digué que la cuestió personal confiava arreglarla, pero que la cuestió política la deixava íntegra pera'l Sr. Cánovas.

Després de regressar lo Sr. Cánovas de Palau, se reuní ab los Srs. Elduayen y Sagasta.

Lo Sr. Sagasta demanà la sortida del Sr. duch de Tetuán del Ministeri y francesas explicacions devant lo Senat.

Al Sr. Cánovas li semblà molt la sortida del Ministeri, pero accedí en quant á donar explicacions.

GUIA DEL PASSATJER

SERVICE DE TRENS

SORTIDAS

De Reus à Barcelona 5'04 m. correo (per Villanova y Vilafranca) 4'4. 2'4 y tercera.

8'56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilanova).

4'44 t. mercancías, segona y tercera.

1'67 t. correo (per Vilanova).

De Barcelona à Reus 525 m. (per Vilafranca).

9'46 m. (per Vilanova).

15'8 t. per id.

7'39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus à Mora 9'33 m.—1'04 t.—3'10 t.—7'19 y 9'37 nit.

De Mora à Reus 4'21 m.—8'00 m.—12'0 t.—6'04 t.—7'36 n.

De Reus à Tarragona 8'30 m.—9'47 m.—2 t.—7'04 t.

De Tarragona à Reus 7'30 m.—12'25 t.—4'30 t.—8'20 n.

De Reus à Lleyda

8'10 m.—5'23 t.

De Lleyda à Reus

5'50 m.—3'50 t.

De Reus à Vimbodi

1'28 t. cotxes de 2.4 y 3.

De Vimbodi à Reus

9'53 m. cotxes de 2.4 y 3.

De Tarragona à Valencia

9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia à Tarragona

11' m. y 6'30 t.

ADMINISTRACIÓ D'E CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8'30 m.

De Barcelona (per Tarragona), 8'30 m.

De id. directe, 10'30 t.

De id. id., 1'30 t.

De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendente de Lleyda) 7'30 t.

De Madrid y Zaragoza 2'30 n.

De Lleyda y Huesca 7'30 n.

NOTA: Los correos para Filipinas sortirán de Barcelona lo 7 y 21 de Novembre y el 5 y 19 de Desembre del corrent any. Los de Cuba surten d'aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correu ordinari.

Altra.—Deu tenir-se present que tots los vapors que conduheixen tropas de reforçs a Cuba, portant també correu.

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5'00 m.

Pera id. á las 2'00 t.

Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m.

Pera id. id. (per idem) á las 2'00 t.

Pera Tarragona, directe á las 7'00 n.

Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrasa y sas línies á las 8'00 m.

Pera Madrid, Saragossa, Teruel, províncies vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 1'00 t.

Los pobles servits per peatons á las 9'00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida a Teruel, Andalucía y Extremadura, que s' deposita en los bussons després de la sortida del correu de Madrid, se li donaá sortida a les 7 de la nit per Tarragona.

Ferrocarril econòmic de Reus a Salou

Servey de trens que regirà desde el dia 1 de Octubre de 1896.

Sortidas de Reus: 4'10, 9'06 matí; 2'32 y 5'43 tarda.

Sortidas de Salou: 4'56, 10'46 matí; 5'10 tarda

y 7 nit. Las horas se regeixen per lo meridià de Madrid.

L' UNION

COMPANYIA FRANCESA DE SEGUROS CONTRA INCENDIS

FUNDADA EN 1828

Aquesta Companyia, la primera de les Campanyias franceses de seguros contra incendis per la importància de sa cartera, assegura, además del perill d' incendi, los danyos que poden ocasionar la cayguda del llamp, la explosió del gas d' alumbrat, del vapor, de la dinamita y altres explosius.

Capital social: el francs 10.000.000 Frs.

Reservas: assegurades, enero i febrer del 19.635.000 »

Primas a rebre. 75.183.878 »

Total. 94.818.878 »

Capitals assegurats. 15.559.869.308 Frs.

Sinistres pagats. 202.000.000 »

Sucursal Espanyola: Barcelona, Passeig Colón y carrer Merced, 20, 22 y 24.—Director D. E. Gés.

Subdirectors en Reus: Srs. Bages Margenat Germans, carrer de la Mar, 38.

SOFRE GRÍS DE BIABAUX

MINERAL FRANCÉS

Exposicions Universals é Internacionals

DE 1890.-LYON. 1894.-BORDEAUX 1895

AVIGNON, 1890

Destrucció radical de las malalties de la Vinya, Oidium, Mildiu, Black-Rot, Rot, Blanc, Anthracnosis, etc., y contra las Formigas, Pugó, Orugas y altres insectes.

Lo comprador deu, donchs, exigir, á fi de no ser enganyat, la marca EL VOLCAN, de la Companyia Biabaux, estampada en tots los sachs.

Representants: Senyor Joan Vilella y Companyia y Joseph Gambus y Anguera,

PURIFIQUE VA

EL AIRE

quemando

EL MEJOR DE LOS DESINFECTANTES

EL AIRE

quemando

EL MEJOR DE LOS DESINFECTANTES

EL AIRE

quemando